

DEN SVENSKA APARTHEIDPOLITIKEN

ANDERS YDSTEDT

Min vän entreprenören gjorde det som alla politiker talar om; Han startade ett företag i IT-branchen. Företaget har idag flera hundra högt utbildade tekniker anställda över hela världen. Eftersom min gode vän valt att vara bosatt i Sverige fick han förra året glädjen att betala 103 procent i skatt.

I dag är det populärt att beskriva småföretagarna som samhällets hjältar. Men länge, alltför länge, har de flesta i Sverige inbillat sig att det är i de stora företagen som även morgondagens arbeten skall skapas. Nu börjar det dock äntligen gå upp för många beslutsfattare att morgondagens storföretag och även morgondagens arbeten finns i dagens småföretag. Stora företag börjar som små. Det är inte fel att jämföra företag med andra levande organismer.

Moderaternas programremiss under 1996 beskrev detta i målande ordalag, dock utan att peka ut någon av de många konkreta möjligheter som finns att öka dynamiken inom företagandet. Jag skulle därför vilja peka på en sådan åtgärd som jag bedömer som mycket viktig, kanske

ANDERS YDSTEDT är 2:e vice ordförande för moderaterna i Malmö stad och arbetar med miljöstrategifrågor i eget företag.

på sitt sätt en grundbult, även om jag naturligtvis är medveten om att det är många andra faktorer som är viktiga för att öka dynamiken.

Samtidigt som numera politiker av alla valörer med munnen hyllar småföretagaren som hjälte, finns det ett underförstått konsensus om att man inte kan lita lika mycket på småföretagaren som storkapitalisterna. Därför har man under åren infört en omfattande särslagstiftning riktad mot småföretagare, de s k spärreglerna mot fåmansföretag. Skattemässigt gör man åtskillnad på småföretagare och andra medborgare. I grund och botten är det samma grumliga fördomsfulla tankegods bakom de svenska fåmansreglerna som apartheidideologin i Sydafrika.

Jag menar att man i högsta grad kan ifrågasätta grunderna för apartheidreglerna mot småföretagen. Men jag menar också, vilket är viktigare, att spärreglerna är en mycket allvarlig bromskloss mot små företags möjlighet att utvecklas. De ger ständigt

företagaren en konkret upplevelse av statsmaktens verkliga negativa inställning, detta oavsett hur många fagra ord som flyger ur munnen på många politiker.

Nej, för de flesta småföretagare är redovisning och skattefrågor något man får ägna kvällar och helger åt. Någon tid för avancerade skatteplaneringsupplägg ges inte. Särskilt inte mot bakgrund av att politikerna hela tiden ändrar reglerna som företagarna måste följa. Att det över huvud taget startas många nya småföretag som arbetar vitt beror ofta på bristande kunskap om skattereglerna.

Riskvilligt kapital bara till börsföretag

Den del av spärreglerna mot fåmansföretag som jag anser särskilt negativ är begränsningen i att ta ut vinster i inkomstslaget kapital. Är vinsten i fåmansbolaget för stor, enligt de regler som skattepolitikerna satt upp, så skall vinsten beskattas som inkomst av tjänst. Detta gäller

dock aldrig vinster i de börsnoterade företagen. Utdelningar eller korta reavinster från börsaktier beskattas med högst 30 procent oavsett vinstens storlek. Vinster på aktieförsäljningar och utdelningar i fåmansbolag beskattas däremot på toppen av lönen. Det är inte konstigt att det s k riskvilliga kapitalet satsas på dagens börsföretag istället för på nya företag.

Goda idéer ojämnt fördelade

De nuvarande skattereglerna innebär att kapital låses inne i befintliga företag. Låt oss ta ett exempel. Ett företag bildas av tre kompanjoner A, B och C. Efter några hårda år börjar företaget gå riktigt bra. A som har många idéer har funderat vidare på nästa produkt för deras gemensamma företag. A och B vill gå vidare med den nya produkten. C tycker dock att det har varit tillräckligt besvärligt att nå de framgångar de redan haft och tycker inte att de skall riskera företaget med en ny produkt. Att använda vinstmedel från företaget, t ex genom att bilda ett dotterbolag för den nya produkten är därför inte möjligt. Skall A och B ta ut vinstmedel ur företaget och skatta av dem som inkomst av tjänst för att sedan satsa dem på den nya produkten blir det inte många procent kvar. Det är tyvärr sannolikt att den nya idén stannar på hyllan i utvecklingsavdelningen och aldrig utvecklas.

Goda idéer är som så mycket annat inte jämnt fördelade över befolkningen. En liten grupp människor får

många idéer. Om de trots de ogynnsamma villkoren valt att utveckla sina idéer i bolag i Sverige är det tyvärr inte osannolikt att de bara nöjer sig med att utveckla sin första idé.

Varför gör då ingen något åt fåmansreglerna? Ja, under många år var det överhuvudtaget ingen som brydde sig om villkoren för de små företagen. Man var övertygad om att framtiden tillhörde de stora företagen. Idag möter jag två sorters försvar för den svenska "apartheidpolitiken" mot småföretag.

Den första försvarslinjen bygger på de gamla föreställningarna att små företag ändå går runt reglerna och att det nog inte är så bra med småföretag. Att så inte är fallet har jag försökt beskriva ovan.

Kostnaden för politiska risker

Den andra försvarslinjen, vilken tyvärr även förfäktas bland ledande moderata skattepolitiker är att skattevillkoren i alla lägen måste vara neutrala. Samma skattenivåer skall i alla lägen gälla för anställda som företagare. Jag tror att denna syn bygger på en begränsad erfarenhet av att ha studerat konsultföretag där företagaren hela tiden väljer mellan att vara företagare och att vara politiskt anställd. För denna lilla grupp skall villkoren vara neutrala mellan att vara företagare och anställd. I de flesta andra typer av företag är dock risknivån mycket högre. Inte minst de politiska riskerna för snabba ogenomtänkta "reformer" är i Sverige

högre än i de flesta demokratiska länder. Ett bra exempel är arbetsgivarinträdet i sjukförsäkringen som slår extra hårt just mot småföretag som har kvalificerad personal och stora investeringar i teknisk utrustning.

Som avslutning tänkte jag berätta om min vän entreprenören som gjorde det som alla politiker talar om. Han startade ett företag i IT-branschen med högt inslag av forskning i produkterna. Företaget anställde flera hundra högt utbildade tekniker och har idag etablerat sig över hela världen. Eftersom min gode vän valt att vara bosatt i Sverige fick han förra året glädjen att betala 103 procent i skatt! Hade han följt sina skatterådgivares råd hade han förmodligen bosatt sig i något annat land med en annan syn på entreprenörer. Försörjning får han genom skattemässigt fördelaktiga börsaffärer med skatte-krediten.

Den goda ansats till ny politik för en ökad dynamik i samhället som beskrivs i den moderata programremissen måste nu följas av förslag till konkreta åtgärder. Avskaffandet av samtliga spärregler mot fåmansföretag är en sådan konkret åtgärd som ger entreprenörer möjlighet att själva finansiera och utveckla sina nya affärsprojekt. Moderaterna har möjligheten att kraftfullt, inte bara i ord, driva en politik som gör Sverige till ett bättre land för entreprenörer. Det gick att avskaffa apartheid i Sydafrika. Det är hög tid att låta Sverige gå samma väg. Vilken politiker vågar bli småföretagarnas Nelson Mandela?